

118. Bijbelstudie over A SANTA KISI FU A FERBONTU DE ARK DES VERBONDS - ARON HAB'RIT

ארון־הברית

Deel 1: De Ark in de Tora

Door de eeuwen heen heeft de Ark der Getuigenis als geen ander voorwerp uit de Bijbel tot de verbeelding gesproken van gelovigen en sinds Steven Spielberg's "Indiana Jones" films ook wel wereldse mensen. Talloze bijbelwetenschappers, historici en archeologen raakten gefascineerd door het feit, dat deze heilige gouden schrijn, die in עבריים Iv'rim [Hebreeën] 4:16 "troon der genade - a kownusturu fu gnade" genoemd wordt, ruim 2500 jaar geleden van het toneel verdwenen en sindsdien nooit meer boven water gekomen is. Sinds de verwoesting van de tempel van Sh'lomo [Salomo] was de Ark spoorloos, toch de speculaties en gissingen over haar verblijfplaats houden maar niet op. De meest vreemde en fantastische theorieën doen al sinds mensen heugen de ronde over de verblijfplaats van de Ark des Verbonds: sommigen zijn van mening dat de Ark door de Romeinen is meegenomen naar Rome en later in de kelders van het Vaticaan is opgeslagen; anderen beweren dat de Tempeliers de Ark naar Frankrijk hebben meegenomen en daar onder een kerk hebben begraven. Weer anderen zijn ervan overtuigd, dat de Ark zich in Ethiopië bevindt, of - om maar in Afrika te blijven - in de grensstreek tussen Zimbabwe en Zuid-Afrika. Deze theorie is vooral bekend door de film "King Salomo's Mines". Liefhebbers van complottheorieën twijfelen er zelfs niet aan dat de Ark door de CIA is opgeslagen in de streng geheime luchtmachtbasis Area 51, naast de restanten van neergestorte UFO's. Deze fantasten zien hun theorie bevestigd door de slotscènes van "Raiders of the Lost Ark" en de beginscènes van "Kingdom of the Crystal Skull". Veruit de meeste onderzoekers zijn echter van mening dat de Ark ergens in een geheime gangenstelsel onder de Tempelberg verborgen zou zijn. Er zijn zelfs mensen zoals Ron Wyatt en Tom Crotser die beweren, de Ark inmiddels zelf gevonden en met eigen ogen gezien te hebben. Bewijzen konden zij dat echter niet. Hoe dan ook, op de ene of andere manier hangt er een mysterieuze sluier over de verdere geschiedenis van de heilige Ark, waardoor er door de eeuwen heen diverse legendes hieromtrent zijn ontstaan. Al deze legendes, theorieën alsook spectaculaire beweringen zullen wij één voor één in deze studiereeks nader onder de loep nemen, maar voordat we daaraan beginnen willen we eerst gaan kijken wat de Bijbel te zeggen heeft over deze gouden verbondskist, die volgens de beschrijvingen van een oogverblindende schoonheid moet zijn geweest. Hoe zag de Ark er uit en hoe groot is zij geweest? Tot welk doel is zij gebouwd en door wie? Welke wonderen en tekenen hebben er plaatsgevonden die met de Ark in verband gebracht kunnen worden? Was er sprake van een bovennatuurlijk voorwerp waar een ongekende kracht van uit ging? Volgens de Schotse journalist en hobby-archeoloog Graham Hancock was de Ark des Verbonds een kernwapen! Hancock, die allerlei twijfelachtige opgravingen verricht zou hebben en vijf miljoen boeken over zijn vage ideeën heeft verkocht, wat hem een goed inkomen heeft gebracht, volgt daarmee het voetspoor van Ron Wyatt op het gebied van de alternatieve bijbelse archeologie en de bewering van sensationele ontdekkingen. Zo beweert hij zonder te blozen, dat Mozes bij de uittocht uit Egypte een krachtbron meegenomen zou hebben, die volgens hem oorspronkelijk aan overlevenden van de verzonken beschaving Atlantis toebehoorde. Dit radioactief materiaal, dat afkomstig zou zijn geweest van een meteoriet, zou Mozes in de Ark gelegd hebben, die hij vervolgens als wapen gebruikte nadat hij de kernenergie onder controle gekregen heeft. Dat zou volgens Hancock dus ook de verklaring zijn waarom het leger van de Israëlieten met de Ark in hun voorhoede al hun vijanden konden verslaan. Ook zouden de Filistijnen in 1 Samuël 5:6 en 9 builen en zweren gekregen hebben door de radioactieve straling uit de Ark, toen ze deze hadden buitgemaakt. Ook zou Mirjam, de zuster van Mozes en Aäron volgens Hancock na contact met de Ark door melaatsheid getroffen zijn vanwege de radioactieve straling die daarbij vrijkwam. Om deze reden moest de kist dan ook voortgedragen worden aan draagstokken om elk lichamelijk

contact met het besmette voorwerp te vermijden. Natuurlijk valt dit allemaal niet te bewijzen en ook door de wetenschappers wordt Graham Hancock evenals Ron Wyatt, over wie ik later in deze studiereeks ook nog het een en ander te vermelden heb, absoluut niet serieus genomen, maar desalniettemin zijn beide heren door hun seminars en het verkoop van boeken en video's over hun zogenaamde ontdekkingen en beweringen toch wel miljoenairs geworden. Andere grenswetenschappelijk onderzoekers gaan zelf nog een stap verder. De Zwitserse schrijver Erich von Däniken en de 'Legendary Magazine' uitgever Georgio A. Tsoukalos, beiden bekend van de documentairereeks 'Ancient Aliens' van History Channel, brengen de Ark in verband met buitenaardse beschavingen. Er zijn zelfs pseudo-wetenschappers die beweren, dat de Ark des Verbonds een sterrenpoort zou zijn, een hyperdimensioneel teleportatie-instrument met leviterende mogelijkheden, met andere woorden: een tripmaschine, die astrale reizen mogelijk maakte, tevens een soort apparaat voor telepathische contactuitwisseling met wezens uit hoge dimensies. Het moet toch niet gekker worden! Maar goed, er is ook nog een andere theorie. Volgens de negentiende-eeuwse Servische wetenschapper en uitvinder Nikola Tesla fungeerde de Ark des Verbonds als condensator. Hij was ervan overtuigd, dat statische elektriciteit in de kurkdroge woestijnlucht er voor zorgde, dat het binnenste deel van de Ark met tienduizenden volt op werd geladen omdat de diverse laagjes goud in de Ark, die wel op korte afstand van elkaar lagen, maar toch niet met elkaar verbonden, in staat waren veel elektrische lading op te slaan. De elektrisch geleidende draagstukken lieten de lading echter wegvloeien, waardoor de de Ark veilig vervoerd kon worden. Weer anderen zien in de Ark echter geen condensator, maar een soort batterij, een krachtbron die alle energieproblemen op zou kunnen lossen. Hoe dan ook, de Ark heeft in de loop der geschiedenis bij velen heel wat vragen opgeroepen. Om deze vragen te kunnen beantwoorden zullen we de Bijbel moeten raadplegen, want daarin staat alle informatie die de Eeuwige ons hieromtrent wil verstrekken.

Diverse benamingen

Het Nederlandse woord 'ark' is afgeleid van het Latijnse arca. Het oorspronkelijke Hebreeuwse woord is ארון Aron. In de TeNaCH komen wij diverse benamingen tegen voor de verbondskist: ארון־העדות Aron haEdut [Ark der Getuigenis - a santa kisi fu a kotoigi], ארון־הברית Aron haB'rit [Ark des Verbonds - a santa kisi fu a ferbontu], ארון־ברית יהוה Aron B'rit haShem [Ark van het Verbond met de Eeuwige - a santa kisi fu a ferbontu nanga Masra], ארון־יהוה Aron haShem [Ark van de Eeuwige - a santa kisi fu Masra], ארון־אלוהים Aron Elohim [Ark G'ds - a santa kisi fu Gado], of ארון־הקודש Aron haQodesh [de heilige Ark - a santa kisi]. Deze laatste benaming wordt ook toegepast op de kast, waarin zich de Tora-rollen bevinden in de synagoge en daarom een soortgelijke functie bekleedt. Ook in de Qur'ān [koran] wordt de Ark des Verbonds genoemd als het allerheiligste voorwerp van het volk Israël. De Arabische naam is تابوت العهد Tābūt al-'Ahd. Maar laten we nu kijken wat de Bijbel over de Ark te vertellen heeft.

De onderbouw van de Ark

In het eerste deel van deze studiereeks over de Ark des Verbonds zullen wij de teksten behandelen die wij hieromtrent in de diverse פרשיות Parashiot, de wekelijkse Tora-gedeelten volgens het leesrooster in de synagoge tegenkomen. Voor het eerst wordt de Ark genoemd in de פרשה תרומה Parasha T'ruma, waarin de Eeuwige op de berg Sinai aan Moshe [Mozes] de opdracht geeft, de משכן Mish'kan [tabernakel] te laten bouwen met al zijn gerei: *“Zij moeten dan een Ark van acaciahout maken, twee en een halve el lang, anderhalve el breed, en anderhalve el hoog. Gij zult die overtrekken met louter goud; van binnen en van buiten zult gij die overtrekken en er rondom een gouden omlijsting op maken. Gij zult er vier gouden ringen voor gieten en die bevestigen aan de vier voetstukken en wel twee ringen aan de ene zijwand en twee ringen aan de andere zijwand. Gij zult draagstukken van acaciahout maken en die met goud overtrekken. Gij zult de draagstukken steken in de ringen aan de zijwanden van de Ark, om daarmee de Ark te dragen. De draagstukken zullen in de ringen van de Ark blijven, zij zullen er niet uit verwijderd worden. In de Ark zult gij de Getuigenis leggen, die Ik u geven zal.”*

Surinaams: “De sa meki wan santa kisi fu akasia-udu: a musu de fo futu langa nanga tu futu bradi nanga tu futu dipi. Yu sa tapu en nanga lala gowtu na inisei èn na dorosei, èn yu sa meki wan lanki fu gowtu lontu den. Yu sa meki fo gowtu linga gi en, èn yu sa fasi den na den fo uku; tu linga na wan sei fu en, èn tu linga na a tra sei fu en. En yu sa meki den tiki fu akasia-udu tu èn tapu den nanga gowtu. En yu sa poti den tiki na ini den linga na den sei fu a santa kisi, so dati yu kan tyari a santa kisi nanga den. Den tiki sa tan na ini den linga fu a santa kisi; yu no sa puru den komopo fu en. En yu sa poti a kotoigi disi Mi sa gi yu na ini a santa kisi.”

Hindoestaans: “Usab ke cáhi akásia ke lakari se ekgo bát-cit ke bákas banáwe ke. Okar lambái ek sau pacis sentimeter, caurái pachattar sentimeter aur ucái pachattar sentimeter howe ke cáhi. Bákas ke bahare aur bhittar me sona baithwái deihe aur sab alang barhia sona ke kináre lagwái deihe. Tab cárgo sona ke linga banwáike bákas ke bagal bagal me ek ekgo kona gor lage lagwái deihe. Tab akásia ke lakeri se duigo danda banwáike epar sagaro sona lagwái deihe, tab danda ek ek alang linga me ghures deihe. I danda ke cáhi hardam linga me rahe ke aur oman se kabhi na nikarihe. Toke cáhi bákas me duigo patari rakhe ke jaun par ham kánun likhke debe.”

Javaans: “Sira padha gawéa pethi kayu sittah, dawane loro satengah asta, ambane karotengah asta lan dhuwure karotengah asta. Pethi iku sira lapisana mas murni ing jero lan ing jabané, sarta ing dhuwur mubeng sira wènèhana plisir mas. Karodené sira gawéa gelang mas tyithakan patang iji padha kapasanga ing pojokané papat, dadí ing iringan kenené ana gelangané loro, lan ing iringan kanané ana gelangané loro. Sarta maneh sira gawéa pikulan kayu sittah, padha kalapis ing mas. Pikulan iku padha kaslobokna ing gelangan kang ana ing iringané pethi, dianggo nggotong pethiné. Pikulan iku tètèpa ana ing gelangan pethi, ora kena didudut. Ing jeroning pethi isenana papan angger-angger kang bakal Sunparingaké marang sira.” (שְׁמוֹת Sh'mot [Exodus] 25:10-16). De verbondskist was gemaakt van acaciahout

en van binnen en van buiten overtrokken met een laag bladgoud. Aan de bovenzijde was zij versierd met een kroonlijst van puur goud. De keuze voor deze houtsoort is niet toevallig, want acaciahout ofwel עֲצֵי שִׁטִּים Etzai Shitim in het Hebreeuws, is namelijk een houtsoort die, zoals men zegt, onvergankelijk is en dus uitermate geschikt voor de vervaardiging van de bewaarplaats van G'ds Getuigenis, die eeuwigheidswaarde heeft. Het gaat hierbij om de twee stenen tafels, waarop haShem met Zijn eigen vinger de tien woorden, עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים Aseret haD'varim, beter bekend als de 'Tien Geboden' had gegraveerd. Deze twee stenen tafels moesten in de ark worden gelegd. De grootte van de tafels is niet opgegeven, maar zo groot als ze doorgaans worden afgebeeld zullen ze wel niet geweest zijn, want als we naar de afmetingen van de Ark kijken, dan valt het ons op dat ook deze eigenlijk niet zo groot was als men vaak denkt: twee en een halve el lang, anderhalve el breed, en anderhalve el hoog. De lengtematen waren destijds gebaseerd op de gemiddelde lengte van menselijke ledematen. Een el was dus de afstand van de elleboog (vandaar die naam) tot de top van de middelvinger, en dat was volgens de oude maat ongeveer 44 cm. Daarnaast kende men ook nog een lange el van ongeveer 52 cm. Om een indruk te krijgen van de afmetingen die de verbondskist had, gaan we voor het gemak even uit van 50 cm voor een el en dus moet de Ark ongeveer 1 meter 25 lang, 75 cm breed en 75 cm hoog geweest zijn, het verzoendeksel met de cherubs niet meegerekend, want die wordt pas in de daarop volgende verzen genoemd. De ark en het verzoendeksel vormden samen weliswaar één geheel, maar waren toch wel twee aparte voorwerpen met verschillende functies en om deze reden wordt ons de beschrijving daarvan ook afzonderlijk gegeven.

Het verzoendeksel met de cherubs

Laten we nu kijken welke instructies de Eeuwige voor het maken van het verzoendeksel gaf: “Ook zult gij een verzoendeksel van louter goud maken, twee en een halve el lang en anderhalve el breed. En gij zult twee cherubs van goud maken, van gedreven werk zult gij ze maken, aan de beide einden van het verzoendeksel. Maak een cherub aan het ene einde en een cherub aan het andere einde; uit een stuk met het verzoendeksel zult gij de cherubs op zijn beide einden maken. De cherubs zullen twee vleugels uitgespreid houden naar boven, met hun vleugels het verzoendeksel bedekkende en hun aangezicht naar elkander gericht; naar het verzoendeksel zullen de aangezichten der cherubs gericht zijn. Gij zult het verzoendeksel bovenop de Ark leggen en in de Ark zult gij de Getuigenis leggen, die Ik u geven zal. En Ik zal

daar met u samenkomen en van het verzoendeksel af, tussen de beide cherubs op de Ark der Getuigenis, over alles met u spreken wat Ik u voor de Israëlieten gebieden zal.” **Surinaams:** “En yu sa meki wan fersun-tapun fu lala gowtu, a musu de fo futu langa nanga tu futu bradi. En yu sa meki tu kerub fu gowtu; yu sa meki den fu masi gowtu, na tapu den tu kaba-pisi du a fersun-tapun. En meki wan kerub na wan kaba-pisi, èn a tra kerub na a tra kaba-pisi; un sa meki den kerub na den tu kaba-pisi fu a tapun. En den kerub sa langa den frei go na loktu, èn tapu a fersun-tapun nanga den frei, èn den fesi sa luku wan na trawan; den sa luku na a fersun-tapun. En yu sa seti a fersun-tapun na tapu a santa kisi; èn yu sa poti a kotoigi dati Mi sa gi yu na ini a santa kisi. En Mi sa miti nanga yu drape, èn Mi sa taki nanga yu na tapu a fersun-tapun na mindri fu den tu kerub disi de na tapu a santa kisi fu a kotoigi. Mi sa taki ala den wèt disi Mi sa gi yu fu den pikin fu Israel.” **Hindoestaans:** “Ekgo sona ke dhapana bhi banwaihe. Ekar lambái ke cáhi ek sau pacis sentimeter aur caurái pachatar sentimeter rahe ke. Tab asli sona se duigo swarag wála banwaihe aur dhapana par ek ek alang lagwái deihe. Usabke aise lagwaihe ki ulog ámne sámne thara rahi aur usabke muh nicce táki. Usabke dhapana se ekki me banwaihe. Aur usabke pakhana ke cáhi uppar me karal rahe ke, tab dhapana topái jái. Tab bákas me duno patari dharihe jaun par ham kánun likhke toke debe, tab dhapana bákas par rakhihe. Tab ham huwa par ábe aur duno swarag wála ke bic me se dhapana par se tose batiábe. Ham tose bolab Israel log ke cáhi ka kare ke.” **Javaans:** “Apadené sira gawéa tutup pangruwatan mas murni, dawané loro satengah asta, ambané karotengah asta. Lan sira gawéa pepethan kerub mas loro kang kagawé emas gèmlèngan, kapasanga ing pungkasané tutup pangruwatan mau. Kerub kang siji ana ing pungkasané sisih kenené, lan kerub sijiné ana ing sisih kanané tutup, kerub sakaroné iku padha gawènèn irasan karo tutup pangruwatan ing kiwa lan ing têngèn. Kerub-kerub iku padha ngegarna swiwiné mandhuwur ngaubi tutup pangruwatan, raine padha adu arep; raine kerub-kerub iku padha tumungkula marang tutup pangruwatan mau. Tutup pangruwatan iku sira etrapna ing dhuwure pethi, samangsa papan angger-angger kang bakal Sunparingaké marang sira iku wus sira selehake ing sajroning pethiné. Ana ing kono anggoningSun bakal ngrawuhi sira saka ing sadhuwure tutup pangruwatan iku, saka ing antarane kerub loro kang ana ing sadhuwure pethi angger-angger iku, Ingsun bakal paring pangandika marang sira bab kang bakal Sundhawuhaké marang sira kang kudu sira terusaké marang wong Israel.” (שְׁמוֹת Sh'mot [Exodus] 25:17-22). In tegenstelling tot de Ark zelf, die van acaciahout gemaakt was en slechts met een laag goud overtrokken was, bestond het verzoendeksel volledig uit massief goud en was evenals de Ark 2½ el (± 125 cm) lang en 1½ el (± 75 cm) breed. In de beschrijving van het verzoendeksel gaat veel aandacht uit naar de twee cherubs, in het Hebreeuws כְּרוּבִים K'ruvim geheten, die zich aan de beide uiteinden van het verzoendeksel bevonden en met hun vleugels de dekplaat moesten overschaduwen. Ze vormden één geheel met het verzoendeksel en zijn er dus niet naderhand bovenop geplaatst, want alles was samen uit één klomp goud vervaardigd. Deze cherubs verschilden nogal van de door de profeet Yechez'q'el [Ezechiël] beschreven cherubs. Zij hadden namelijk niet vier, maar twee vleugels, die overigens die niet horizontaal, maar naar boven waren uitgespreid en daarmee samen als het ware een soort dak vormden om het verzoendeksel te overdekken. Verder hadden beide cherubs niet vier, maar slechts één gezicht, dat zij naar elkaar toegewend en neerwaarts naar de dekplaat gericht hielden. Ondanks deze duidelijke aanwijzingen weten velen blijkbaar toch niet hoe dit er ongeveer uitgezien moet hebben, want er zijn op afbeeldingen veel uiteenlopende varianten te zien. Zo zijn er sommige afbeeldingen, waarop de cherubs in het midden van het verzoendeksel staan, terwijl de tekst duidelijk zegt, dat de cherubs zich aan de beide uiteinden bevonden en dus niet in het midden. En dan zie je ook nog staande of knielende cherubs. Maakt dat wat uit? Volgens mij wel. Het idee van rechtop staande cherubs komt uit sommige vertalingen. In de Groot Nieuws Bijbel zijn de verzen 17 t/m 20 als volgt vertaald: “Maak een deksel van zuiver goud, één en een kwart meter lang, vijfenzeventig centimeter breed, met op de beide uiteinden twee engelfiguren in goud gedreven. Die engelfiguren aan beide zijden dienen met het deksel één geheel te vormen. Ze moeten tegenover elkaar staan, met hun gezicht naar het deksel gekeerd en met hun uitgespreide vleugels het deksel afschermen.” In de nieuwe bijbelvertaling lezen wij in vers 20: “Ze moeten tegenover elkaar staan, met het gezicht naar de verzoeningsplaat gekeerd, en hun vleugels moeten gespreid zijn zodat ze zich daar beschermend over uitstrekken.” Ook in de Willibrordvertaling staan de cherubs rechtop. Op zich zie ik daar wel een mooie symboliek in.

Als de cherubs namelijk rechts en links staan met hun vleugels naar elkaar toe uitgespreid, dan vormen de vleugels een soort chupa, een bruiloftsbalakijn voor de hemelse Bruidegom, als de vleugels tenminste horizontaal waren uitgespreid, maar volgens de grondtekst was dat niet het geval. Jammer, deze optie gaat dus niet op. Bovendien had de Eeuwige Zichzelf dan toch wel erg klein moeten maken om onder de vleugels te komen staan. De al eerder genoemde pseudo-wetenschapper en hobbyarcheoloog Ron Wyatt had een heel andere voorstelling hoe dat eruitgezien moet hebben. Hij beweerde namelijk, de Ark des Verbonds vele jaren geleden met eigen ogen gezien te hebben. Volgens zijn beschrijving staan de cherubs niet bovenop de verzoenplaat, maar rechts en links op de grond naast de Ark. Zij houden aan de achterkant de vleugels tegen elkaar als rugleuning en aan de beide zijkanten de tweede vleugel omlaag als arMLEuning en vormen op deze manier samen de 'Troon der genade'. In de video-reeks 'Ark Files' wordt dit aan de hand van computeranimatie aanschouwelijk gemaakt. Ik heb deze films alsook de afbeeldingen gezien en op het eerste gezicht lijkt het wel aannemelijk, want als men letterlijk uitgaat van de 'mercy seat', dus de 'troon der genade', dan zit daar inderdaad wel een logica in. Dit lijkt dus geniaal bedacht, ware het niet dat deze beschrijving niet overeenkomt met de beschrijving in de Tora. De cherubs staan daar namelijk niet rechts en links naast de Ark, maar bevinden zich op het verzoendeksel. Het in dit verband gebruikte Hebreeuwse woord על al betekent immers niet 'naast', maar 'op' of 'boven'. Denk hierbij maar aan de naam van de bekende Israëliische luchtvaartmaatschappij אל על El Al, die letterlijk 'naar boven' betekent. De NBG-vertaling zegt daarom zeer terecht: "Uit één stuk met het verzoendeksel zult gij de cherubs op zijn beide einden maken." Maar ook dat van die vleugels klopt niet. Volgens de grondtekst hielden beide cherubs hun vleugels namelijk omhoog (in het Hebreeuws מעל ma'al) gespreid om de ark te overdekken en niet naar opzij en omlaag om als rug- en arMLEuning te fungeren. Kortom, Ron Wyatt mag dan wel beweren met eigen ogen gezien te hebben dat de Ark er met de cherubs zo uitgezien zou hebben zoals hij het beschreven heeft, maar ik persoonlijk hecht toch wel meer waarde aan wat de Tora daarover zegt. Wat staat daar nu precies? Laten we de verzen 18 t/m 20 vanuit de grondtekst bekijken met de letterlijke vertaling:

ועשית שנים כרובים זהב מקשה תעשה אתם משני קצות הכפורת:

V'asita sh'nayim k'ruvim zahav miq'sha ta'ase ota miSh'nei q'tzot haKaporet.

En u moet maken twee cherubs van goud, van drijfwerk moet u ze maken vanuit de twee uiteinden van het verzoendeksel.

ועשה כרוב אחד מקצה מזה וכרוב־אחד מקצה מזה מן־הכפורת תעשו את־הכרובים על־שני קצותיו:

V'ase k'ruv echad miQatza miZe uK'ruv echad miQatza miZe min haKaporet ta'asu et haK'ruvim al sh'nei q'tzotav.

En maak één cherub uit dit einde en één cherub uit dat einde, vanuit het verzoendeksel moet u maken de cherubs op beide uiteinden.

והיו הכרובים פרשי כנפים למעלה סככים בכנפיהם על־הכפורת ופניהם איש אל־אחיו אל־הכפורת יהיו פני הכרובים:

V'hayu haK'ruvim por'sei k'nafim l'ma'la soch'chim b'chan'feihem al haKaporet uv'neihem ish el achiv el haKaporet yih'yu p'nei haK'ruvim.

En moeten de cherubs uitbreiden de vleugels omhoog overdekkende met de vleugels het verzoendeksel en hun gezichten van de ene man naar de ander (letterlijk: zijn broer), naar het verzoendeksel moeten gezichten van de cherubs.

De NBG-vertaling alsook de Statenvertaling komen dus meer met de grondtekst overeen dan de andere vertalingen. Een prachtige vertaling van שמות Sh'mot [Exodus] 25:18-20 vinden wij ook in de Chumash van Jitschak Dasberg. Daar lezen wij: "En een tweetal gouden cherubijnen moet je maken, gedreven uit de beide uiteinden van het deksel moet je ze maken. Maak dus één cherubijn uit het uiteinde van deze zijde en één cherubijn uit het uiteinde van gene zijde, uit

het deksel zelf moet je ze aan beide uiteinden maken. De cherubijnen moeten hun vleugels naar boven uitspreiden, met hun vleugels het deksel overdekkend, hun gezichten naar elkander toegewend; naar het deksel toe moeten de gezichten der cherubijnen gewend zijn.” Het feit dat de cherubs hun hoofden moesten buigen om hun gezichten ootmoedig neerwaarts naar de dekplaat gericht te houden ondersteunt volgens mij de overtuiging van velen, dat zij daarbij een knielende houding aannemen, want ook ik kan mij niet voorstellen dat G'ds dienstknechten in Zijn aanwezigheid rechtop staan. Zeker niet als wij daarbij in acht nemen dat er in שְׂמוֹאֵל Sh'mu'el alef [1 Samuël] 4:4 en in תְּהִלִּים Tehilim [Psalmen] 99:1 geschreven staat, dat de Eeuwige op de cherubs troont.

Afsluitende instructies

In vers 21 van Exodus 25 gaf haShem aan Moshe de opdracht, de stenen tafels met de wetsvoorschriften in de verbondskist te leggen alvorens het deksel erop te leggen. Als afsluiting van de instructies voor de vervaardiging van de Ark gaf de Eeuwige aan Moshe nog de belofte, dat Hij vanaf die plaats, boven de verzoeningsplaat, tussen de twee cherubs op de Ark der Getuigenis, met hem zal spreken. Nadat de Eeuwige vervolgens ook nog instructies gaf voor het maken van de ontmoetingstent en een prachtig voorhangsel met een patroon van kunstig geweven cherubs dat de afscheiding moest vormen, ging Hij verder met de Ark: “Gij zult het voorhangsel onder de haken hangen en daarheen, binnen het voorhangsel, de Ark der Getuigenis brengen, zodat het voorhangsel voor u scheiding maakt tussen het Heilige en het Heilige der Heiligen. Gij zult het verzoendeksel op de Ark der Getuigenis leggen in het Heilige der Heiligen.” **Surinaams:** “En yu sa anga a garden ondro den aka èn yu musu tyari a santa kisi fu a kotoigi kon na ini en poti en na baka a garden èn a garden sa prati a santa presi fu a moro santa presi. En yu sa seti a fersun-tapun na tapu a santa kisi fu a kotoigi na ini a moro santa presi.” **Hindoestaans:** “Parda cháí ke kapra ke pacás sona ke háka ke nicce tangwái deihe. Aisane parda pawitr aur sab se pawitr jagaha alag alag kariga. Ekare páche Parmeswar ke bāt-cit ke bákas rakh deihe. Aur toke cáhi bákas par dhapana dhare ke jáha par se ham páp ke chamma debe.” **Javaans:** “Geber mau kagantunga ing tyanthèlan kang kanggo nyambung tendha iku, nuli pethiné angger-angger sira prenahna ana ing saburiné geber, sarta geber iku dadia singgetan ing antarané pasutyèn lan pasutyèn pinunjul. Tutup pangruwatan iku sira tumpangna ing pethiné angger-angger ana ing sajroning pasutyèn pinunjul.” (שְׂמוֹת Sh'mot [Exodus] 26:33-34). In de פְּרָשָׁה תְּצַוָּה Parasha T'tzave voegde de Eeuwige daar nog aan toe: “Gij zult het (reukofferaltaar) zetten voor het voorhangsel, dat voor de Ark der Getuigenis is voor het verzoendeksel, dat boven de Getuigenis is, waar Ik met u zal samenkomen!” **Surinaams:** “En yu sa poti en na fesi fu a garden disi de krosibei fu a santa kisi fu a kotoigi, na fesi fu a fersun-tapun disi de na tapu a kotoigi, pe Mi sa miti yu!” **Hindoestaans:** “Tab tafra pawitr marai ke bic me parda ke áge rakh deihe. I parda ke páche bāt-cit ke bákas dharal hai, aur ekar dhapana par se Ham tose bhet karab!” **Javaans:** “Misbyah padupan iku sira prenahna ing sangarepé geber kang kanggo ngaling-alingi pethi angger-angger, ing sangarepé tutup pangruwatan kang ana ing sadhuwuré papan angger-angger, iya ana ing kono anggoningSun bakal manggihi sira!” (שְׂמוֹת Sh'mot [Exodus] 30:6). In vers 26 van het zelfde hoofdstuk moest bij de inwijding van de מִשְׁכָּן Mish'kan [tabernakel] ook de Ark der Getuigenis worden gezalfd met de heilige zalfolie. Al deze gedetailleerde opdrachten gaf de Eeuwige aan Moshe op de berg Sinai, die zoals de naam reeds doet vermoeden, op het Sinai-schiereiland staat en niet in Saoedi-Arabië, zoals door sommigen wordt beweerd. Maar daar ga ik een andere keer nog uitgebreid op in. In deze studie houden we het bij de Ark. Om de spijkers letterlijk op de kop te slaan deelde haShem in de פְּרָשָׁה כִּי תִּשָּׂא Parasha Ki Tisa nauwkeurig aan Moshe mee, welke uitverkorenen het voorrecht mochten genieten, deze heilige voorwerpen te mogen vervaardigen: “De Eeuwige sprak tot Moshe: Zie, Ik heb bij name geroepen Betzal'el, de zoon van Uri, de zoon van Chur, uit de stam Yehuda [Juda], en hem vervuld met G'ds Geest, met wijsheid, inzicht en kennis, en dat voor allerlei werk, om ontwerpen te bedenken, om die uit te voeren in goud, zilver en koper; om stenen te bewerken, om die in te zetten; om hout te snijden en werkzaam te zijn in allerlei arbeid. En zie, ik heb naast hem gesteld Oholiav, de zoon van Achisamach, uit de stam Dan; in het hart van ieder die kunstvaardig is, heb Ik wijsheid gelegd.

Zij zullen alles maken, wat Ik u geboden heb: De tent der samenkomst, de Ark voor de Getuigenis, het verzoendeksel dat daarop ligt, en al het gerei der tent...” **Surinaams:** “En Masra ben taki gi Moshe [Moses] taki: Luku, Mi ben kari Betzal’el nanga nen, a manpikin fu Uri, a manpikin fu Chur, fu a famiri Yehuda [Yuda]. En Mi ben furu en nanga a Yeye fu Gado, nanga koni, nanga ferstan, nanga leri, èn na ala sortu fasi fu wroko; fu meki koni wroko; wroko nanga gowtu nanga sorfu nanga kopro, èn fu koti den ston, èn fu seti den, èn fu koti udu, èn fu wroko ala sortu koni wroko. En luku, Mi ben gi Oholiav na en sei, a manpikin fu Achisamach; disi komopo fu a famiri Dan; èn Mi ben poti koni na ini a hati fu ala den koni-hati suma, fu den kan meki ala den sani disi Mi ben komanderi yu: a tenti fu konmakandra, nanga a santa kisi fu a kotoigi, nanga a fersun-tapun disi sidon na en tapu, nanga ala wrokosani fu a tabernakel...” **Hindoestaans:** “Bolis: “Ham Yehuda [Yuda] ke kul me ke Chur ke beta Uri ke beta Betzal’el ke cunli hai sab cij banáwe khátin. Ham oke pawitr Átma se bharli hai. Ohi se u kám jáne wála hai aur oke gyán aur samajh milal hai har ek rakam cij banáwe ke. U soc-bicár karke sona, cáni aur pittar se kala banái páwe hai. U hira-moti káte aur sona me lagái páwe hai, lakari se barhia cij banái páwe hai, aur dher dusar kám jáne hai. Ham Dan ke kul me ke Achisamach ke beta Oholiav ke cunli hai oke háth dewe khátin. Aur je je kám me bhág leiga, ulogke Ham gyán deili hai sab kám kare khátin jaise ham tose bataili hai. Ulogke cáhi pawitr marai banáwe ke jáha Ham tose bhet karab. Aur bhi bád-cit ke bákas aur okar dhapana...” **Javaans:** “Sawusé mangkono Gusti Elohim ngandika marang Moshe [Musa], mangkené: Lah Ingsun wus milih Betzal’el, anaké Uri putuné Chur saka klompok Yehuda [Yuda], lan wus Sunpenuhi Rohing Elohim, kéahlian, kawasisan tuwin kawruh tumrap sawémaning pagawéan, bisa ngranyang pagawéan barang mas, salaka lan tembaga; nggosok sesotya supaya kena dipasang; ngukir kayu sarta nindakaké sarupané gegawéan. Karodené Ingsun iya wus netepaké minangka rewangé ing gawé iya iku Oholiav, anaké Achisamach, saka klompok Dan; saben ahli wus Sunparingi kéahlian; iku padha gawéa sabarang kang Sunprentahaké marang sira: Tarub Pasèwakan, pethi angger-angger, tutup pangruwatan kanggo pethi mau, lan sakabehé pirantiné tarub iku...” (שְׁמוֹת Sh’mot [Exodus] 31:1-7). Een hoofdstuk verder, in שְׁמוֹת Sh’mot [Exodus] 32:1-35 volgt het bekende verhaal van het gouden kalf met de beschrijving van de afgoderij, die de Israëlieten daarmee bedreven nog voordat de Ark des Verbonds gebouwd was. Eerst moest het volk de straf voor deze geestelijke hoererij ondergaan en berouw tonen voor hun zonde voordat de vervaardiging van de Ark daadwerkelijk kon plaatsvinden. Hoe dat precies in zijn werk ging lezen wij in de פָּרָשָׁה וַיִּקְהַל Parasha Vayaq’hel zoals beschreven in hoofdstuk 37:

Het maken van de verbondskist en het verzoendeksel

“Betzal’el maakte de Ark van acaciahout, twee en een halve el lang, anderhalve el breed, en anderhalve el hoog. Hij overtrok die met louter goud, van binnen en van buiten, en hij maakte er een gouden omlijsting omheen. Hij goot er vier gouden ringen voor, aan de vier voetstukken en wel twee ringen aan de ene zijwand en twee ringen aan de andere zijwand. Hij maakte draagstokken van acaciahout en overtrok die met goud. En hij stak de draagstokken in de ringen aan de zijwanden van de Ark om de Ark te dragen. Hij maakte een verzoendeksel van louter goud, twee en een halve el lang en anderhalve el breed. Hij maakte twee cherubs van goud, van gedreven werk maakte hij ze, aan de beide einden van het verzoendeksel, één cherub aan het ene einde en één cherub aan het andere einde. Uit een stuk met het verzoendeksel maakte hij de cherubs op zijn beide einden. En de cherubs hielden twee vleugels uitgespreid naar boven, met hun vleugels het verzoendeksel bedekkende en hun aangezicht naar elkander gericht; naar het verzoendeksel waren de aangezichten der cherubs gericht.” **Surinaams:** “En Betzal’el ben meki a santa kisi fu akasia udu; a ben de fo futu langa, tu futu bradi nanga tu futu hei. En a ben tapu en nanga lala gowtu na inisei èn na dorosei, èn a ben meki wan gowtu lanki lontu en. En a ben meki fo gowtu linga fu seti na den fo uku fu en; tu linga na wan sei, èn tu linga na a tra sei. Dan a meki tiki fu akasia udu, èn a ben tapu den nanga gowtu. En a ben poti den tiki na ini den linga na sei fu a santa kisi, fu tyari a santa kisi. A ben meki a fersun-tapun fu lala gowtu, a ben de fo futu langa nanga tu futu bradi. En a ben meki tu kerub fu gowtu; a ben meki den nanga wan pisi fu masi gowtu, èn a ben seti den na den tu kaba-pisi fu a tapun; a wan kerub na a kaba-pisi na a sei disi, èn a tra kerub na a kaba-pisi fu a tra sei. A ben meki den kerub komopo fu wan pisi nanga a fersun-tapun fu seti na den tu kaba-

pisi. En den kerub ben langa den frei na loktu, èn den ben tapu a fersun-tapun nanga den frei, èn den fesi fu luku na makandra; den fesi ben luku na a fersun-tapun.” **Hindoestaans:** “Betza’el akásia ke lakari se bát-cit ke bákas banáis. I bákas ek sau pacis sentimeter lamba, pachattar sentimeter cakla aur pachattar sentimeter uca raha. U bhittar aur bahare me asli sona lagái deis, aur sajawé khátin u uppar ke sab alang sona ke kináre baitháis. Tab u cárgo sona ke linga banáis aur bákas ke duigo alang gor lage lagái deis. Tab u akásia ke lakari se duigo danda banáis aur epar sona lagáike linga me ghures deis. Aisane bákas lejáwal jái sakat. Tab u asli sona se ekgo dhapana banáis. Huwa par Parmeswar aur insán logan summat hoi sakat. Ekar lambái ek sau pacis sentimeter aur ekar caklái pachattar sentimeter raha. U sona se duigo swarag wálan banáike dhapana ke duno ant par baitháis. U duno aur dhapana ek me raha. Usab ámne sámne thara raha, usabke muh nicce tákis, aur ulogke pakhana uppar me karal raha bákas ke dhapana top lewe khátin.” **Javaans:** “Betza’el nuli gawé pethi iku, kang kagawé kayu sittah, dawané loro satèngah asta, ambané karotèngah asta, lan dhuwuré iya karotèngah asta, banjur diblongsong ing mas murni ing jero lan ing jabané, sarta dietrapi plisir mas mubeng temu gelang. Karodené iya digawèkaké gelangan mas tyor-tyoran patang iji padha kaètrapaké ing pojoké ngisor papat pisan, yaiku gelangan loro ana iringan kang siji, gelangan loro manèh ana iringan sijné. Sarta manèh gawé pikulan kayu sittah padha kablongsong ing mas, pikulan iku dislobokaké ing gelangan kang ana ing iringané pethi, kagawé ngusung. Nuli iya gawé tutup pangruwatan kang kagawé mas murni, dawané loro satèngah asta lan ambané karotèngah asta, sarta iya yasa kerub mas loro kang kagawé mas gemblèngan, kaprènahaké ing pungkasané tutup pangruwatan iku. Kerub kang siji ana ing pungkasaning sisih kenené, lan kerub sijné ana ing pungkasaning sisih kananing tutup, kerub sakaroné padha digawé irasan karo tutup pangruwatan mau kaprènah ing pontyot karo-karoné. Kerub-kerub iku padha mbèbèr swiwiné karo pisan mandhuwur ngaubi tutup pangruwatan, sarta rainé arep-arepan lan tumungkul marang tutup pangruwatan.” (פרשה פקודי Sh’mot [Exodus] 37:1-9). Nadat in de Parasha P’qudei het werk aan de tabernakel, de tent der samenkomst met alles wat erbij hoort alsook het hele interieur voltooid was, brachten de Israëlieten alles naar Moshe, inclusief de Ark des Verbonds met de draagstukken en het verzoendeksel. Toen Moshe zag dat de Kinderen van Israël alles precies volgens de opdracht van de Eeuwige hadden gemaakt, zegende hij hen. “De Eeuwige sprak tot Moshe: Op de eerste dag van de eerste maand zult gij de tabernakel, de tent der samenkomst, oprichten. Gij zult daarin de Ark der Getuigenis plaatsen en gij zult de Ark door het voorhangsel aan het oog onttrekken. Gij zult de tafel brengen en schikken wat erop behoort; gij zult de kandelaar brengen en zijn lampen erop zetten. Gij zult het gouden altaar voor het reukwerk voor de Ark der Getuigenis zetten. Gij zult het gordijn voor de ingang van de tabernakel ophangen.” **Surinaams:** “En Masra ben taki gi Moshe taki: Na a fosi dei fu a fosi mun yu musu seti a tabernakel fu a tenti fu konmakandra. En yu sa poti a santa kisi fu a kotoigi na ini, èn tapu a santa kisi nanga a garden. En yu sa tyari a tafra go na ini èn seti den sani disi musu de na en tapu na den presi; èn yu sa tyari a kandratiki go na ini, èn leti den lampu fu en. En yu sa poti a gowtu altari fu switi smeri sani fu bron na fesi fu a santa kisi fu a kotoigi, èn opo a garden fu a doro fu a tabernakel.” **Hindoestaans:** “Tab Prabhu Moshe se bolis: Toke cáhi pahila mahinna ke pahila din par mahal uthwáwe ke. Huwa par Ham tose bhet karab. Oman bát-cit ke bákas dharihe. Eman duno patari par Hamár hukum likhal hai. Tab sab se pawitr jagaha parda se band karihe. Tab parda ke ekwa kait me bret ke tafra láike dharihe aur opar sab samán setiái deihe. Tab cirág raxhihe aur cirág bár deihe. Tab bát-cit ke bákas ke áge parda ke ekwa kait me sona ke tafra dharihe lohobán sulgáwe khátin. Tab marai ke dwári lage parda táng deihe. U pawitr jagaha me Ham hardam tose bhet karab.” **Javaans:** “Gusti Elohim banjur ngandika marang Nabi Moshe, mangkèné: Ing sasi kapisan tanggal sapisan sira ngadegna Tarub Sutyi, yaiku Tarub Paséwakan. Pethiné angger-angger banjur sira prènahna ana ing kono, sarta sira aling-alingana geber. Sawusé mangkono mejané sira lebokna lan sira tatanana pirantiné miturut prenahé. Padamarané sira lebokna sarta damar-damaré sira pasangana. Misbyahé padupan mas sira prenahna ana ing ngarepé pethi angger-angger, nuli sira pasangana wrananing Tarub Sutyi.” (פרשה Sh’mot [Exodus] 40:1-5). Moshe deed alles, wat de Eeuwige hem had opgedragen: “Hij nam de Getuigenis en legde die in de Ark, hij schoof de draagstukken aan de Ark en legde het verzoendeksel bovenop de Ark. Hij bracht de Ark naar de tabernakel, hing het voorhangsel ter bedekking op en onttrok de Ark der Getuigenis aan het oog, zoals de Eeuwige Moshe geboden had.” **Surinaams:** “En a ben seti a kotoigi na ini a santa

kisi, èn seti den tiki na a santa kisi, èn a ben seti a fersun-tapun na tapu a santa kisi; èn a ben tyari a santa kisi go na ini a tabernakel, èn anga a garden fu tapu en, èn a ben tapu a santa kisi fu a kotoigi, so leki Masra ben komanderi Moshe.” **Hindoestaans:** “Tab u báccit ke bákas me duno patari rakhis jaun par Prabhu ápan hukum likhis raha. U bákas par dhapana dharis aur duno alang lejáwe ke danda linga me ghures deis. Tab u bákas pawitr jagaha me lejáike rakhwáis aur ekar áge parda táng deis. Aisane Prabhu bolis raha.” **Javaans:** “Papan angger-anggering Elohim banjur dipundhut lan kaselehaké ana ing jero pethi, pethiné banjur dietrapi pikulan lan ditumpangi tutup pangruwatan. Pethine tumuli diusung menyang ing Tarub Sutyi, sarta klambuné panutup dipasang kagawé ngaling-alingi pethiné angger-angger, kaya kang wus kadhawuhaké dening Gusti Elohim marang Nabi Moshe.” (שמורת Sh'mot [Exodus] 40:1-5 en 20-21). In de rabbijnse traditie werden samen met de Ark ook de volgende voorwerpen in het Heilige der Heiligen verborgen: een kruikje met manna, een kruikje heilige zalfolie, de staf van Aharon [Aäron] die gebloeid had en het kistje met de gouden voorwerpen, dat de Filistijnen destijds aan de G'd van Israël als genoegdoening hadden gegeven (Talmud-tractaat יומא Yoma 52b). De opdracht, het kruikje met manna te bewaren in het heiligdom vinden we in de פרשה בשלח Parasha B'shalach: “Moshe zei: De Eeuwige heeft het volgende bevolen: Er moet één volle omer bewaard blijven voor de generaties die na jullie komen, want zij moeten het brood kunnen zien dat Ik jullie in de woestijn te eten heb gegeven toen Ik jullie uit Egypte leidde. Daarom zei Moshe tegen Aharon: Doe een volle omer manna in een kruik en leg die op de plaats waar de Eeuwige wordt vereerd, om het manna daar voor de komende generaties te bewaren. Zoals de Eeuwige Moshe had opgedragen, legde Aharon de kruik neer voor de verbondstekst, om het manna daar te bewaren.” (שמורת Sh'mot [Exodus] 16:32-34, Tanach NBV). **Surinaams:** “En Moshe ben taki: Disi de da sani disi Masra ben komanderi taki: Furu wan omer fu en fu kibri gi un bakaten pikin, fu den kan si a brede disi Mi ben gi un fu nyan na ini a sabana, di Mi ben tyari un komopo fu a kondre fu Egipti. En Moshe ben taki gi Aharon taki: Teki wan patu, èn poti wan omer mana na ini, èn seti en na fesi fu Masra, fu kibri gi ala oen bakaten pikin. So leki Masra ben komanderi Moshe, so Aharon ben seti en na fesi fu a kotoigi fu kibri en.” **Hindoestaans:** “Tab Moshe bolis: Prabhu hukum deis hai ki: Ekgo omar mana batore ke cáhi rakhe ke. Aisane tulogke aulád logan i cij dekhke jániga ki jab Ham tulogke Egypte me se nikár leili rahili, tab Ham tulogke i kháik dewat rahili. Aur Moshe Aharon se bolis: Tu ekgo goglit leike aur eman ekgo omar mana rakhihe hamlogke aulád logan ke dekháwe khátin. Tab goglit dharihe jáha hamlog Prabhu ke pujila. Kuch din bád Aharon karis jaise Prabhu Moshe se bolis raha. U goglit bát-cit ke bákas ke áge dhar deis.” **Javaans:** “Nabi Moshe tumuli ngandika: Dhawuhe Gusti Elohim mangkene: Padha njupuka sagomèr kebak kasimpèna kanggo turunturunira, supaya iku padha weruha rupané roti kang Sunparingaké dadi panganira ana ing pasamunan, nalika Ingsun ngentasaké sira saka ing tanah Egipte. Mulané pangandikané Nabi Moshe marang Rama Aharon: Njupuka gutyi siji, isenana manna sagomèr kebak, banjur dokokèn ana ing ngarsaning Adonai, kasimpèna nganti turun-tumurun. Rama Aharon banjur nindakake apa sadhawuhe Sang Adonai marang Nabi Moshe, gutyi didokok ana ing ngarepé papan angger-angger kagawé simpenan.” Over het bevel de bloeiende staf van Aharon op te bergen lezen we in de פרשה קרח Parasha Qorach: “Toen zei de Eeuwige tot Moshe: Breng de staf van Aharon weer terug vóór de Ark met het Getuigenis om te bewaren als waarschuwingsteken voor weerspannigen en maak een eind aan hun gemopper zodat het Mij niet bezwaart, opdat zij niet sterven! En Moshe deed het; zoals de Eeuwige het hem geboden had, deed hij het ook.” (במדבר B'mid'bar [Numeri] 17:25-26 Chumash, NBG: 10-11). Over het kistje met de gouden voorwerpen van de Filistijnen lezen we weliswaar niets in de Tora, maar wel in שמואל Sh'mu'el alef [1 Samuël] 5:1-12, waar ik in een volgende deel van deze studiereeks nader op in zal gaan. Al deze voorwerpen waren volgens de Talmud en de Tora ter herdenking of ter waarschuwing vóór de Ark der Getuigenis geplaatst, maar in עבריים Iv'rim [Hebreeën] 9:4 wordt verteld, dat de kruik met manna en de staf van Aharon die gebloeid had, zich samen met de tafelen des Verbonds in de Ark bevonden. **Surinaams:** “Drape yu ben abi a gowtu altari pe den ben e bron switiseri, nanga a santa kisi fu a ferbontu. A kisi disi ben tapu na ala sei nanga gowtu. Ini a kisi yu ben abi wan gowtu kan nanga mana, a wakatiki fu Aharon san ben sproiti, nanga den ston tapu san a ferbontu ben skrifi.” **Hindoestaans:** “Huwa par ekgo

sona ke tafra raha lohban sulgawe khatin. Aur bat-cit ke bakas huwa bhi raha. U bakas sona se capkawal raha. Oman ek sona ke bartan me swarag ke bret raha. U bret 'mana' bolawal gail. Aur oman bhi Aharon ke hariail lathi raha jaun phul deis raha, aur bhi dui tukkara patthar jaun par Parmeswar apan baccit ke bat likhis raha.” **Javaans:** “Nang njerone kamar kuwi eneng altaré gawéan emas kanggo ngobong menyan. Nang kono uga eneng kasé wadah prejanjiané Gusti Elohim lan kas kuwi njaba-njerone disalini karo emas. Nang njerone kas kuwi uga eneng kendi gawéan emas isiné manah, yakuwi roti sing sangka swarga lan uga eneng tekené Imam Gedé Aron. Mbiyèn teken kuwi tau metu kembangé. Kejaba kuwi kabèh, nang njerone kas emas kuwi uga eneng watuné rong lembar sing ngemot tulisané angger-angger sepuluh.” Dat lijkt op het eerste gezicht wel in tegenspraak met elkaar te zijn, omdat er in verband met de inwijding van de tempel in מַלְכִּים מִלְכִּים M'lachim alef [1 Koningen] 8:9 en דְּבַרֵי הַיָּמִים ב Div'rei haYamim bet [2 Kronieken] 5:10 nadrukkelijk wordt opgemerkt, dat er niets in de Ark was dan alleen de twee stenen tafels die Moshe op de Chorev erin gelegd had. Misschien is de oplossing van dit probleem dat we het 'waarin' van Hebréeën 9:4 niet moeten laten terugslaan op de Ark zelf, maar op het Heilige der Heiligen. Dit zou in overeenstemming zijn met de al eerder genoemde plaatsen in het Oude Testament, die alleen zeggen dat deze voorwerpen vóór de Getuigenis ter bewaring moesten worden gelegd.

Verzoening door bloed

Het voornaamste doel van het verzoendeksel is niet om als deksel gebruikt te worden, maar om verzoening tot stand te brengen. Dat blijkt al uit de Hebreeuwse naam כַּפֹּרֶת Kaporet en komt vooral in de פֶּרֶשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת Parasha Acharei Mot bijzonder scherp naar voren: “De Eeuwige nu zeide tot Moshe: Spreek tot uw broeder Aharon, dat hij niet te allen tijde kome in het heiligdom binnen het voorhangsel voor het verzoendeksel dat op de Ark ligt, opdat hij niet sterve; want in de wolk verschijn Ik boven het verzoendeksel. Slechts op deze wijze zal Aharon het heiligdom binnengaan: met een jonge stier ten zondoffer en een ram ten brandoffer. Het heilige linnen onderkleed zal hij aantrekken en een linnen broek zal over zijn vlees zijn en met een linnen gordel zal hij zich omgorden en een linnen tulband zal hij zich ombinden; dit zijn heilige klederen, die hij zal aantrekken, nadat hij zijn lichaam in water gebaad heeft. - En Masra ben taki gi Moshe taki: Taki gi Aharon, yu brada, dati a no sa kon alaten na ini a moro santa presi na inisei a garden na a fersun-tapun disi de tapu a santa kisi, so dati a no sa dede; bikasi Mi sa sori Misrefi na ini a worku na tapu a fersun-tapun. Na so Aharon sa kon na ini a santa presi: nanga wan yongu man kaw fu meki wan sondu-ofrandi, èn wan man skapu fu wan bron-ofrandi. A sa weri a santa linnen dyakti, èn a sa tapu en skin nanga a linnen bruku, èn a sa tai a linnen leri-buba lontu en, èn a sa weri a linnen tai-ede; den krosi disi de santa; fu dat' ede a musu wasi en skin nanga watra fosi, èn dan a sa weri den.” וַיִּקְרָא Vayiq'ra [Leviticus] 16:2-4) en verder: “Dan zal hij het reukwerk op het vuur leggen voor het aangezicht van de Eeuwige, zodat de wolk van het reukwerk het verzoendeksel dat op de Getuigenis ligt, bedekt, opdat hij niet sterve. Dan zal hij een deel van het bloed van de stier nemen en dat met zijn vinger sprenkelen op het verzoendeksel, aan de voorzijde; en voor het verzoendeksel zal hij zevenmaal dat bloed met zijn vinger sprenkelen. Dan zal hij de bok van het zondoffer, voor het volk bestemd, slachten en zijn bloed naar binnen, achter het voorhangsel brengen, en met dat bloed doen, zoals hij met het bloed van de stier gedaan heeft: hij zal het op het verzoendeksel en voor het verzoendeksel sprenkelen. Zo zal hij verzoening doen over het heiligdom om de onreinheden der Israëlieten en om hun overtredingen in al hun zonden; aldus zal hij doen met de tent der samenkomst, die bij hen verblijf houdt te midden van hun onreinheden. - En a sa poti a switi smeri sani na tapu a faya na fesi fu Masra, so dati a worku fu a switi smeri sani sa kibri a fersun-tapun disi de tapu a kotoigi, so dati a no musu dede. En a sa teki a brudu fu a man kaw, èn a sa trowe dati nanga en finga na a owstusei na tapu a fersun-tapun, èn na fesi fu a fersun-tapun a sa trowe a brudu nanga en finga seibi leisi. Dan a sa kiri a krabita leki wan sondu-ofrandi gi a pipel, èn a sa tyari en brudu kon na inisei fu a garden, èn du nanga a brudu dati so srefi leki a brudu fu a man kaw, èn a sa trowe en na tapu a fersun-tapun, èn na fesi fu a fersun-tapun. En a sa meki a santa presi kon bun baka nanga Gado, bikasi den pikin fu Israel no de krin, èn bikasi fu ala den ogridu fu den sondu; èn so a sa du tu gi a tenti fu konmakandra

disi ben tan na den mindri, na mindri fu den disi no ben de krin.” (ויקרא Vayiq'ra [Leviticus] 16:13-16). Deze tekst is uitermate belangrijk! De Hebreeuwse naam van de verzoeningsplaat is כפרת Kaporet. De wortel van כפרת Kaporet is כפר Kapar, dat evenals כפור Kipur, met ‘verzoening’ kan worden vertaald. Het werkwoord ‘verzoenen’ is כפר Kiper. Interessant detail is misschien hierbij, dat ook het Hebreeuwse woord voor ‘losgeld’, כפר Kofer, zonder klinkertekens precies op dezelfde manier geschreven wordt, want de ‘f’ en de ‘p’ is namelijk dezelfde letter פ. Maar ook het Hebreeuwse woord voor ‘ontkennen’ en ‘verloochenen’, כפר Kafar, heeft dezelfde wortel en wordt op dezelfde wijze geschreven. Door het bloed van het zoenoffer, כפרה Kapara, als losprijs, כפר Kofer, op het verzoendeksel, כפרת Kaporet, te sprenkelen konden de Israëlieten zich met de Eeuwige verzoenen, כפר Kiper, waardoor er een verzoening כיפר Kipur, plaatsvond die het mogelijk maakte, de zonde te ontkennen, כפר Kafar. Het bloed van het zondoffer werd achter het voorhangsel in het Heilige der Heiligen gebracht en éénmaal op en zevenmaal vóór de Ark des Verbonds gesprenkeld. Dat gebeurde op יום כפור Yom Kipur, en daarom kan het ook geen toeval zijn, dat het voorhangsel van de Toraschrijn in de synagoge, die overigens ook Aron haQodesh [heilige Ark] wordt genoemd, dezelfde naam draagt als het verzoendeksel: כפרת Kaporet, terwijl de Hebreeuwse naam voor het voorhangsel in de tabernakel en in de tempel פרכת Parochet luidde. Het woord voor ‘zoenoffer’, כפרה Kapara, dat niet minder dan acht en veertig keer voorkomt alleen al in het boek Leviticus, draagt tevens de betekenis van bedekking en bescherming in zich, zoals ook het woord כפר Kiper zowel ‘verzoenen’ alsook ‘bedekken’ betekent. Hiervan is trouwens ook het woord כפה Kipa afgeleid, dat is de hoofdbedekking van de mannen. De link tussen verzoening en bedekking vinden wij overigens ook terug in het bekende gezegde: “Zand erover!” als men zich met elkaar verzoend heeft. Het bloed van de bok, dat de verzoening voor het volk Israël bracht, bedekte de Ark en het bloed van Yeshua bedekt al onze zonden en heeft voor ons de weg vrij gemaakt om het hemelse heiligdom binnen te mogen gaan! Zo mogen wij straks omhuld door de volmaaktheid van Yeshua haMashiach in de tegenwoordigheid van G'd verschijnen, zoals een wolk van liefelijk reukwerk de Ark des Verbonds omhulde en bedekte. Het bloed werd dus op en vóór het verzoendeksel gesprenkeld om verzoening te doen voor de zonden van het volk. De Ark der Getuigenis, die samen met de verzoeningsplaat de grondslag van G'ds troon vormde, diende immers als bewaarplaats voor de Tora. Geen enkel mens kan echter uit zichzelf de Tora volledig houden, want in יעקוב Ya'akov [Jacobus] 2:10 staat geschreven: *“Wie de gehele Tora houdt, maar op een punt struikelt, is schuldig geworden aan alle geboden! - A sma di e hori ensrefi na a heri wèt, ma dan a broko wan pikin pisi nomo, a sma dati broko a heri wèt! - Jab koi kánun me se kháli ek hukum ke na máne hai, tab u kánun bhar tur dewe hai! - Awit, senajan kowé netepi wèt-wèté Gusti Elohim kabèh, nanging nerak namung siji waé, kuwi tunggalé waé karo nèk kowé nerak kabèh!”* en daarmee zou de Tora, die de Eeuwige eigenlijk als leidraad voor ons leven gegeven heeft, daardoor voor iedereen het doodsvonnissen moeten zijn. Als zondaars konden de Israëlieten dus niet verschijnen in de tegenwoordigheid van de heilige G'd en omdat het volk niet kon voldoen aan Zijn rechtvaardige eisen, was er een tegemoetkoming nodig waarmee haShem hen Zijn barmhartigheid kon betonen. Daarom heeft de Eeuwige in Zijn genade een voorziening getroffen om het zondige volk met Zich te verzoenen: door een offer met bloed te brengen. *“Want de ziel van het vlees is in het bloed en ik heb het u op het altaar gegeven om verzoening over uw zielen te doen, want het bloed bewerkt verzoening door middel van de ziel.”* (ויקרא Vayiq'ra [Leviticus] 17:11). De ziel in het bloed van het dier wordt dus geofferd om de ziel van de zondige mens daarmee vrij te spreken. Het offerdier is derhalve gestorven in plaats van de zondaar. Het bloed van de zondebok werd daarom volgens het voorschrift binnengebracht en dan door de hogepriester op en ook voor het verzoendeksel op de grond gesprenkeld op de wijze zoals beschreven is. Eerst sprenkelde hij het bloed op de verzoeningsplaat, en daarna zevenmaal vóór het verzoendeksel om verzoening te doen voor de zonden van het volk. Dat was zeer zeker nodig, want als de Eeuwige in de onbedekte Ark des Verbonds gekeken zou hebben, dan zou Zijn blik gericht zijn op de daarin liggende Tora, die de dood van de wetsovertreders eiste. Maar doordat de Ark

bedekt was met de verzoeningsplaat die de Tora aan het oog onttrok en Hij daarop nu het bloed zag, dat gestort was als verzoening van de zonden werd G'ds heilige toorn over de zonde daarmee weggenomen. Dit vormde de basis waarop de volmaakte G'd iedere keer weer genade kon bewijzen aan Zijn onvolmaakte volk. Bloedstorting was dus de enige manier waarop Israël aan de straf voor zijn zonden kon ontkomen. Toch hoe zit dat nu in onze tijd? De Ark is verdwenen en ook het verzoendeksel is spoorloos. Is er dan tegenwoordig geen bloed meer nodig om onze verzoening met de Eeuwige te kunnen bewerkstelligen? Jazeker! Daarin is niets veranderd! Berouw alleen is niet voldoende om van onze zonden af te komen. Daar is meer voor nodig! Bloed! Niet ons eigen bloed en ook niet het bloed van offerdieren, want *“door die offeranden werden de zonden slechts in gedachtenis gebracht, maar het is onmogelijk, dat het bloed van stieren of bokken zonden zou wegnemen!”* **Surinaams:** *“Ma na ini den ofrandi dati, ibri yari den memre den sondu baka, bikasi a no kan de dati a brudu fu man kaw nanga krabita sa puru sondu!”* **Hindoestaans:** *“U balidán har ek baris sab koi ke khiál karwáwe hai ki u pápie hai. Bul aur khasi ke khun kabhi na páp mitái sake hai!”* **Javaans:** *“Nanging wujuté kurban sing dipasrahké marang Gusti Elohim saben taun mau malah ngélingké wong-wong bab dosa-dosané. Dadiné pada ngakoni déwé nèk getihé sapi apa wedus kuwi ora bisa mbuwang dosané.”* (עבריים Iv'rim [Hebreeën] 10:3-4). *“Daarom zijn wij krachtens Zijn wil eens voor altijd geheiligd door het offer van het lichaam van Yeshua haMashiach. Want door één offerande heeft Hij voor altijd hen volmaakt, die geheiligd worden!”* **Surinaams:** *“Doro a wani fu Gado, wi kon santa kaba doro a wan ofrandi fu a skin fu Yeshua haMashiach wan leisi nomo. Bikasi doro wan ofrandi A ben meki den santa suma kon sondo fowtu fu tégó!”* **Hindoestaans:** *“Yeshua haMashiach ápan dehi balidán karis hai. I balidán dwára aur Parmeswar ke hitcha se hamlog hardam ke liye okar khátin alag karal gaili báti. Kháli ek balidán dwára u hardam ke liye Parmeswar ke alag karal wálan ke pura kar deis hai!”* **Javaans:** *“Jalaran Gusti Yeshua haMashiach wis nuruti kekarepané Gusti Elohim, mulané awaké déwé kabèh wis diresiki sangka sak ènèngé dosa. Kuwi bisa keturunan, jalaran Mashiach wis masrahké badané dadi kurban, kuwi namung sepisan kanggo slawasé. Dadiné karo kurban namung sepisan Mashiach ngresiki wong-wong sangka dosa, supaya bisa pantes nang ngarepé Gusti Elohim lan bisa masrahké uripé sak kabèhé marang Dèkné.”* (עבריים Iv'rim [Hebreeën] 10:10 en 14). *“Maar de Mashiach, opgetreden als hogepriester der goederen, die gekomen zijn, is door de grotere en meer volmaakte tabernakel, niet met handen gemaakt, dat is, niet van deze schepping, en dat niet met het bloed van bokken en kalveren, maar met Zijn eigen bloed eens voor altijd binnengegaan in het heiligdom, waardoor Hij een eeuwige verlossing verwierf.”* **Surinaams:** *“Ma Mashiach ben tron wan hogepriester fu den bun sani disi sa kon, doro wan moro bigi èn moro betre tabemakel, disi no ben meki nanga anu, dati wani taki, no fu a grontapu disi; èn A ben go na ini a santa presi wan leisi nomo, no doro a brudu fu krabita nanga pikin kaw, ma doro En eigi brudu, èn A ben bai wi baka fu tégó.”* **Hindoestaans:** *“Baki Mashiach i náwa báccit ke barhia kám pura karke hamlogke sab se barka Agwa hoi gail hai. U swarag ke pawitr jagaha ke dwára sab se pawitr jagaha me bhittar gail. U jagaha dunia wála se barka aur ekdam se pura hai. Manai log na banáis hai aur dunia ke na hai, baki swarag ke hai. Mashiach na khasi ki to bacchia ke khun leike, baki ápan khun se bhittar gail. Aur u kháli ek dafe bhittar gail. Aisane hamlog okar dwára sada ke liye chutkára paili.”* **Javaans:** *“Mulané, para sedulur, saiki Mashiach wis teka lan Dèkné dadi Imamé Gedé awaké déwé. Bareng karo Mashiach, Gusti Elohim ngedunké sembarang sing betyik kanggo awaké déwé, sembarang sing sakdurungé wis dijanji. Mashiach ora ngladèni Gusti Elohim nang tarup gawéané manungsa, tegesé ora panggonan ing donya kéné, nanging panggonan sing luwih apik lan sutyi sak kabèhé. Para sedulur, kowé ngerti nèk Imam Gedé kuwi mlebu nang panggonan Sing Sutyi Déwé nggawa getihé wedus apa pedèt, dipasrahké marang Gusti Elohim. Nanging Mashiach mlebu sepisan kanggo slawasé nang panggonané Gusti Elohim nang swarga lan kenèng diarani nèk Dèkné masrahké getihé Dèkné déwé marang Gusti Elohim, ora getihé wedus apa pedèt. Mengkono kuwi Mashiach mbayar dosané awaké déwé sak kabèhé lan Gusti Elohim bisa ngluwaré awaké déwé sangka pangwasané dosa, supaya awaké déwé bisa dadi siji karo Dèkné slawasé.”* (עבריים Iv'rim [Hebreeën] 9:11-12). Zo wezen de dierenoffers op Yom Kipur en het sprenkelen van het bloed op het verzoendeksel en vóór de Ark des Verbonds door de hogepriester destijds al vooruit naar het toekomstige verlossingswerk van Yeshua.

Het vervoer van de Ark

Aan beide zijden van de Ark waren gouden ringen aan de vier voetstukken bevestigd, waardoor twee van acaciahout vervaardigde en met goud overtrokken draagstokken gestoken waren. Deze draagstokken mochten nooit verwijderd worden en vertegenwoordigden de voortdurende bereidheid van de Israëlieten om letterlijk de schouders onder de Tora te zetten. Omdat de ringen voor de draagstokken helemaal aan de onderkant van de Ark, bevestigd waren, aan de voetstukken, stak de verbondskist ver boven de hoofden van de dragers uit. Dat de Ark op menselijke schouders gedragen werd, wekt wel de indruk dat de dragers van de Ark onder een juk gebukt liepen, maar Yeshua, de levende Tora, heeft gezegd: *“Neemt Mijn juk op u en leert van Mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart, en gij zult rust vinden voor uw zielen; want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht! - Teki Mi tyatyari na un tapu èn leri fu Mi; bikasi Mi abi safri maniri nanga saka-fasi, èn un sa feni rostu gi un sili. Bikasi Mi tyatyari de safu èn Mi lai de lekti! - Hamár bojha ápan uppar le aur Hamse sikh. Ham dhiraj báti aur Ham ghamandi na hai. Tab tu ápan man me shánti paihe. Hamár sanghe kám kare ke na kara hai aur Hamár bojha halluk hai! - Piwulangku dilakoni lan pituturku digatèkké. Atimu mesti bakal ayem, awit Aku iki alus lan andap-asor. Piwulangku ora angèl lan momotanku kuwi èntèng!”* (מתתיהו Matityahu [Matthéüs] 11:29-30). Toen de Ark des Verbonds gebouwd werd, was het volk Israël in de woestijn op doortocht naar het Beloofde Land. Daarom moest de Ark evenals de משכן Mish'kan [tabernakel] zelf verplaatsbaar zijn en daartoe dienden uiteraard de draagstokken aan weerszijden van de Ark. In de פרשה במדבר Parasha B'mid'bar lezen wij, wie de Eeuwige voor deze taak heeft aangesteld: *“De geslachten der Kehatieten legerden zich langs de tabernakel aan de zuidzijde. En het familiehoofd van de geslachten der Kehatieten was Elitzafan, de zoon van Uzi'el. Zij hadden de zorg voor de Ark, de tafel, de kandelaar, de altaren, het heilige gerei, waarmede men de dienst verrichtte, het voorhangsel en alles wat daaraan te doen was. - Den famiri fu den manpikin fu Kehat sa meki kampu na a oposei fu a tabernakel. Na edeman fu a oso fu a tata fu den famiri fu den Kehatsma ben de Elitzafan, a manpikin fu Uzi'el. En den musu sorgu fu a santa kisi nanga a tafra, nanga a kandratiki, nanga den altari, nanga den santa wrokosani disi den gebroiki na ini a santa presi, nanga a garden nanga ala en wrokosani.”* (במדבר B'mid'bar [Numeri] 3:29-31) en: *“Dit zal de dienst der Kehatieten in de tent der samenkomst zijn: de zorg voor de allerheiligste dingen. Bij het opbreken van de legerplaats zullen Aharon en zijn zonen naar binnen gaan en het bedekkend voorhangsel afnemen, en daarmee de Ark der Getuigenis bedekken; Daarover zullen zij een bedekking van tachasvel leggen, en daarover een kleed, geheel van blauwpurper, spreiden en de draagstokken aanbrengen. - Disi sa de a wroko fu den pikin fu Kehat na ini a tenti fu konmakandra fu sorgu den moro santa sani. Te a kampu sa opo fu waka gowe, dan Aharon sa kon nanga den manpikin fu en, èn den sa puru a garden saka, èn tapu a santa kisi fu a kotoigi nanga en. En den sa tapu en nanga tachas buba, èn den sa bradi wan blaw krosi na en tapu, èn poti den tyari-tiki na ini.”* (במדבר B'mid'bar [Numeri] 4:4-6). De Ark moest eerst door de priesters bedekt worden, vóóordat de Kehatieten (de naaste verwanten van de priesters) hun schouders onder de draagstokken konden zetten. De Kehatieten moesten de heilige voorwerpen allemaal op hun schouders dragen en lopend vervoeren terwijl de overige Levietenfamilies voor het transport van de tentkleden, pilaren, planken enz. gebruik mochten maken van wagens. De Ark moest met bijzonder veel eerbeton helemaal voorop worden gedragen, dit in verband met de heiligheid van de verbondskist en het verzoendeksel, die bij elkaar als troon van de Allerhoogste moesten worden beschouwd.

Ontmoetingsplaats

De Ark des Verbonds fungeerde als troon van de Eeuwige en was daarom het belangrijkste en heiligste voorwerp zowel in de tabernakel alsook in de tempel. Dat blijkt ook uit de plaats waar de Ark zich bevond: in het Allerheiligste - קדש הקדשים Qodesh haQodashim! Dat was de plaats waar de hemel en de aarde samenkwamen. Dat was de plaats waarvan de Eeuwige tegen Moshe in שמות Sh'mot [Exodus] 25:22 gezegd heeft: *“Ik zal daar met u samenkomen en van het verzoendeksel af, tussen de beide cherubs op de Ark der Getuigenis, over alles met u*

spreken wat Ik u voor de Israëlieten gebieden zal. - Mi sa miti nanga yu drape èn Mi sa taki nanga yu na tapu a fersun-tapun na mindri fu den tu kerub disi de na tapu a santa kisi fu a kotoigi; Mi sa taki ala den wèt disi Mi sa gi yu fu den pikin fu Israel.” In de פְּרָשָׁה נִשְׂאָ Parasha Naso lezen wij hierover het volgende: “Wanneer nu Moshe de tent der samenkomst binnenging om met Hem te spreken, dan hoorde hij een stem, die tot hem sprak van boven het verzoendeksel, dat op de Ark der Getuigenis was, van tussen de beide cherubs, en Hij sprak tot hem. - En di Moshe ben go na ini a tenti fu konmakandra fu taki nanga En, dan a ben yere wan sten, disi ben taki gi en komopo na tapu a fersun-tapun disi ben de na tapu a santa kisi fu a kotoigi, na mindri fu den tu kerub, èn A ben taki gi en.” (בְּמִדְבָּר B'mid'bar [Numeri] 7:89). Het belang van de plaats waar de Ark zich bevond kan volgens de rabbijnse traditie als volgt begrepen worden: “Het land Israël is het centrum van de wereld, Jeruzalem ligt in het centrum van het land Israël, de Tempel staat in het centrum van Jeruzalem, het Heilige der Heiligen is in het centrum van de Tempel, de Ark is in het centrum van het Heilige der Heiligen en vóór de Ark lag een steen die de steen van het fundament van de wereld werd genoemd.” (תְּנַחֲמָא תַּנְחֻמָּא Midrash Tanchuma).

De Ark in de woestijn

Over de centrale plaats die de Ark des Verbonds ingenomen had op hun tocht door de woestijn vertelt de פְּרָשָׁה בְּהַעֲלֹתָךְ Parasha B'ha'alot'cha het volgende: “Toen braken zij op van de berg van de Eeuwige en trokken drie dagreizen ver, terwijl de Ark van het Verbond met de Eeuwige voor hen uit optrok, drie dagreizen ver, om voor hen een rustplaats te zoeken. En de wolk van de Eeuwige was overdag boven hen, wanneer zij uit de legerplaats opbraken. Wanneer nu de Ark opbrak, zeide Moshe: Sta op, Eeuwige, opdat Uw vijanden verstrooid worden en Uw haters van Uw aangezicht wegluchten. En wanneer zij bleef rusten, zeide hij: Keer weder, Eeuwige, tot de tienduizenden der duizenden Israëls. - En den ben waka go dri dei waka fu a bergi fu Masra; èn a santa kisi fu a ferbontu fu Masra ben waka go na den fesi na den dri dei waka, fu suku wan presi fu rostu gi den. En a worku fu Masra ben de na den tapu na a dei di den ben komopo fu a kampu. En a ben pasa so dati a santa kisi ben opo go, dan Moshe ben taki: Opo, Masra, èn meki Yu feanti panya; èn meki den sma disi no lobi Yu lowe na Yu fesi. En te a ben tapu fu rostu, a ben taki: Kon baka, Masra, na den furu dusun fu Israel.” (בְּמִדְבָּר B'mid'bar [Numeri] 10:33-36).

Twee Arken?

In de פְּרָשָׁה עֵקֶב Parasha Ekev staat een tekst, die nogal voor wat verwarring heeft gezorgd zodat mensen zich gingen afvragen of er wel sprake was van twee verschillende Arken: “Toen zeide de Eeuwige tot mij: Houw u twee stenen tafelen gelijk de eerste, klim tot Mij op de berg, en maak u een houten Ark; dan zal Ik op de tafelen de woorden schrijven, die stonden op de eerste tafelen, welke gij verbrijzeld hebt, en gij zult ze in de Ark leggen. En ik maakte een Ark van acaciahout en hieuw twee stenen tafelen gelijk de eerste; toen beklom ik de berg met de twee tafelen in mijn hand. En Hij schreef op de tafelen met hetzelfde schrift als de eerste maal, de Tien Woorden, die de Eeuwige op de berg tot u gesproken had uit het midden van het vuur op de dag der samenkomst; en de Eeuwige gaf ze mij. Toen keerde ik mij om en daalde de berg af, en ik legde de tafelen in de Ark, die ik gemaakt had; en zij bleven daar, zoals de Eeuwige mij geboden had. - Na den ten dati, Masra ben taki gi mi taki: Koti tu ston tafra baka leki den fosi wan, èn kren go tapu a bergi kon na Mi, èn meki wan santa kisi fu udu gi yusrefi. En Mi sa skrifi den wortu disi ben de tapu den fosi tafra dati yu ben broko na tapu den tafra disi, èn yu sa poti den na ini a santa kisi. En mi ben meki wan santa kisi fu akasia-udu, èn mi ben koti tu ston tafra leki den fosi wan, èn mi ben kren go tapu a bergi, èn mi ben tyari den tu tafra go na ini mi anu. En A ben skrifi na tapu den tafra, leki fa den fosi wan ben skrifi kaba, den Tin Wortu disi Masra ben taki gi un na a bergi, komopo na mindri fu a faya na a dei fu a konmakandra; èn Masra ben gi den na mi. En mi ben drai, saka kon na ondro a bergi, èn mi ben poti den tafra na ini a santa kisi disi mi ben meki; èn na drape den de ete, so leki Masra ben komanderi mi.” (דְּבָרִים D'varim [Deuteronomium] 10:1-5) en dan in vers 8: “Toen zonderde de Eeuwige de stam der Levieten af om de Ark van het Verbond met de Eeuwige te dragen, voor

de Eeuwige te staan om Hem te dienen, en in Zijn naam te zegenen tot op deze dag. - Na a ten dati, Masra ben seti a famiri fu Levi aparti, fu tyari a santa kisi fu a ferbontu nanga Masra, fu tanapu na fesi fu Masra fu dini En, èn fu blesi En nen, te leki tide.” Deze beide teksten roepen vragen op! Is hier sprake van twee Arken? Is de Ark in vers 8 een andere dan in de verzen 1 t/m 5? Sommigen denken van wel. Zij zijn van mening dat Moshe een provisorische ark gemaakt heeft als vervoermiddel om de twee stenen tafels naar beneden te brengen en die vervolgens werden overgeheveld in de Ark die Betzal'el gemaakt heeft. Een ander verhaal over twee Arken vinden wij in de Talmud Yerushalmi, שקלים Sheqalim 6:1. Volgens Rav Yehuda, de zoon van R. Ilai waren er twee Arken: één waarin de stenen tafels en de Tora-rol lagen die Moshe Rabeinu geschreven zou hebben, en die Ark mocht nooit het Heiligdom verlaten; en een tweede Ark waarin de stenen tafels lagen die Moshe gebroken had toen het volk gezondigd had met het gouden kalf en het was deze Ark die altijd mee ging als Israël in de woestijn ten oorlog trok. Echter de andere Rabbijnen menen dat er slechts één Ark was, waarin zowel de gebroken als de complete Tabletten lagen, en dat het deze Ark was die zij meenamen. Volgens Rashi waren er zelfs drie arken, de één in de ander op de wijze van de bekende Russische poppen. Deze reflecteren volgens hem het feit, dat er drie namen Elohim zijn in Ze'ir An'pin van Atzilut, corresponderend met Zijn Bina, G'vura en Mal'chut. Betzal'el maakte dus volgens Rashi drie arken corresponderend met deze drie namen. De drie arken, die samen de Ark van het Verbond vormen waren volgens hem bedoeld om deze drie namen van Elohim een tegenwicht te geven. Weet u, Rashi mag dan wel een wijze Joodse Schriftgeleerde geweest zijn en veel van zijn geschriften zijn inderdaad zeer waardevol, maar deze uitleg vind ik toch wel vergezocht! Persoonlijk geloof ik met heel mijn hart, dat er slechts één Ark was, geen twee en zeker geen drie! Ik ben ervan overtuigd, dat Moshe zelf op de berg Chorev [Horeb] van acaciahout een ruwe versie van de Ark heeft gemaakt en vervolgens de stenen tafels erin had gelegd zoals de Eeuwige het hem heeft opgedragen. Betzal'el heeft dus volgens mij de Ark niet zelf gemaakt, maar slechts met goud bekleed en verder afgewerkt. Ik zeg dat niet zomaar, want ik heb voor deze stelling namelijk een schriftuurlijke bevestiging gevonden. In verband met de inwijding van de tempel wordt in מלכים M'lachim alef [1 Koningen] 8:9 en דברי הימים ב Div'rei haYamim bet [2 Kronieken] 5:10 nadrukkelijk opgemerkt, dat er niets in de Ark was dan alleen de twee stenen tafels die Moshe op de Chorev erin gelegd had. Volgens mij geeft dit duidelijk aan, dat het daadwerkelijk om dezelfde Ark gaat, die Moshe van acaciahout gemaakt heeft en die naderhand door Betzal'el bekleed werd met goud.

Getuige

Ik wil het eerste deel van deze studiereeks over de Ark met twee teksten uit de פרשה וילך Parasha Vayelech afsluiten: “Toen Moshe deze wet opgeschreven had, gaf hij ze aan de priesters, de zonen van Levi, die de Ark van het Verbond met de Eeuwige droegen, en aan al de oudsten van Israël. - En Moshe ben skrifi a wèt disi, èn a ben gi en abra na den priester, den pikin fu Levi disi ben tyari a santa kisi fu a ferbontu fu Masra, èn na ala den gransuma fu Israel.” en: “Toen Moshe gereed was met de woorden dezer wet volledig in een boek op te schrijven, gebod hij de Levieten, die de Ark van het Verbond met de Eeuwige droegen: Neemt dit wetboek en legt het naast de Ark des Verbonds met de Eeuwige, uw G'd opdat het daar tot getuige tegen u zij. - En a ben pasa so dati di Moshe ben kaba fu skrifi den wortu fu a wèt disi na ini wan buku te leki den ben kaba. Dan Moshe ben komanderi den Levi suma disi ben tyari a santa kisi fu a ferbontu fu Masra taki: Teki a buku fu a wèt disi, èn poti en na sei a santa kisi fu a ferbontu fu Masra yu Gado, fu a kan tan drape leki wan kotoigi agensi yu.” (דברים D'varim [Deuteronomium] 31:9 en 24-26). In 32:46-47 voegde hij hier echter nog aan toe: “Neemt al de woorden ter harte, waarmee ik u heden vermaan, opdat gij daarmee uw kinderen zult opdragen al de woorden dezer wet nauwgezet te onderhouden. Want dit is voor u geen ledig woord, maar dit is uw leven: door dit woord zult gij lang wonen in het land, dat gij na het overtrekken van de Jordaan in bezit zult nemen! - Teki ala den wortu disi mi ben kotoigi gi un tide na ini un ati, fu un sa komanderi un pikin fu hori èn fu du ala den wortu fu a wèt disi. Bikasi a no de wan soso sani gi un, bikasi a de un libi; èn nanga den a sani disi, un sa libi moro langa na ini a kondre pe un sa go abra a Yordan-liba fu kisi en.” Amen!